

Waterschap Brabantse Delta
Postbus 5520
4801 DZ BREDA

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Aanmeldingsnotitie M.e.r.-beoordeling project Verbetering Regionale Keringen Mark,

Geacht bestuur,

Op 6 augustus 2021 hebben wij van u per mail een brief (zaaknummer 274986, kenmerk 438999) ontvangen met het verzoek tot het nemen van een beslissing of voor de realisatie van het project Verbetering Regionale Keringen Mark, Dintel en Vliet een milieueffectrapport (MER) noodzakelijk is overeenkomstig de Wet milieubeheer, ex artikel 7.8a lid.

Op grond van de Wet milieubeheer is de activiteit aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage. De binnen dit project te realiseren dijkverbeteringen zijn opgenomen in de activiteitenlijst van het Besluit m.e.r. onder bijlage D 3.2. Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant dienen derhalve te beslissen of ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen activiteiten (verbetering van de waterkeringen waarvoor goedkeuring ex artikel 5.7 lid 1 van de Waterwet is vereist) een MER dient te worden opgesteld door uw waterschap.

Volgens de Wet milieubeheer dient er een MER gemaakt te worden, als er sprake is van een activiteit die wordt ondernomen, waarbij deze belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben. Hierna geven wij aan hoe het gestelde in de aanmeldingsnotitie zich tot dit toetsingskader verhoudt en welk besluit wij hierin hebben genomen.

I De voorgenomen activiteit

Waterschap Brabantse Delta wil de veiligheid tegen overstromingen in het beheersgebied op orde te brengen en de kans op maatschappelijke en

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

Uw kenmerk

Zaak 274986/ kenmerk 438999

Contactpersoon

ing. H.J.P. (Henk) Meerman

Telefoon

(06) 18 30 31 64

Email

hjpmeerman@brabant.nl

Bijlage(n)

-

economische schade als gevolg van overstromingen terugbrengen tot het wettelijk niveau. Met het project Verbetering Regionale Keringen, Mark, Dintel, Vliet wordt de veiligheid tegen overstroming vanuit de Mark, Dintel en Vliet voor een groot deel van het beheergebied geborgd. Hiertoe worden de dijktrajecten die zijn afgekeurd bij de toetsingen verbeterd. De trajectdelen zijn gelegen in vijf gemeenten, te weten Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Moerdijk en Steenbergen. Aangezien de complexiteit voor de trajectdelen verschillend is bent u voornemens, mede gezien meer duidelijkheid naar de omgeving en een voldoende en zorgvuldige voorbereiding, het project in enkele delen in procedure te brengen. Derhalve wordt gestart met de dijktrajecten in de gemeenten Breda, Etten-Leur en Steenbergen en een deel van de trajecten in de gemeente Drimmelen. Onderhavig besluit betreft deze dijktrajecten. De werkzaamheden betreffen dijkverhoging, binnen- en buitendijkse versterking en het lokaal aanbrengen van piping-schermen en verplaatsingen van de teensloot.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

II Overwegingen ten aanzien van de activiteit

In de Wet milieubeheer is aangegeven dat, ter beoordeling van de vraag of een voorgenomen activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben die aanleiding kunnen geven tot een plicht om een MER te maken, rekening dient te worden gehouden met de in bijlage III van EU Richtlijn milieubeoordeling projecten genoemde omstandigheden. Deze luiden:

- a. De kenmerken van de voorgenomen activiteit;
- b. de plaats van de voorgenomen activiteit;
- c. de kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Deze omstandigheden worden hierna ten aanzien van de voorgenomen activiteit nader beschouwd.

II.A De kenmerken van de voorgenomen activiteiten

Bij de kenmerken van de voorgenomen activiteit dient in het bijzonder in overweging te worden genomen:

II.A.1 De omvang van de voorgenomen activiteiten/projecten

Etten-Leur

De voorgenomen activiteit heeft betrekking op het deelgebied in de gemeente Etten-Leur dat is gelegen aan de Zeedijk ten zuiden van de Mark welke is opgesplitst in Zeedijk West en Zeedijk Oost. De lengte van het te versterken traject van Zeedijk West betreft 0,22 km en van Zeedijk Oost 1,4 km. De dijkversterking op dit traject bestaat uit verhoging van de kruin, een nieuw buitentalud, een onderhoudsberm aan de buitenzijde van de kering en verplaatsing van de teensloot aan de buitenzijde circa 4 meter verder landinwaarts van de bestaande watergang. De huidige verharding (de weg) en de bomen en struiken op de dijk blijven bij de versterking behouden.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

Breda

De dijkverbetering heeft betrekking op twee deelgebieden in de gemeente Breda, het eerste is gelegen ten noorden van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en het tweede is gelegen tussen het Haagse Beemdenbos en de Mark. De opgave voor het deelgebied Breda - RWZI is het versterken van de regionale kering de Rooskensdonkdijk, middels een vierkante versterking en het lokaal aanbrengen van een pipingscherm. Deze kering ligt relatief ver van de Mark, waardoor het buitendijs gelegen gebied vrij groot is. De afstand tot het zomerbed van de Mark bedraagt circa 650 meter. Voor een deel bestaat dit uit natuurgebied en deels weiland. De lengte van het traject is circa 1370 meter. Het tweede te versterken dijktraject langs de Mark ligt ten oosten van het Haagse Beemdenbos. De opgave voor dit traject is het versterken van de regionale kering middels een buitenwaartse versterking van de dijk in combinatie met het versterken van de binnenberm en het plaatsen van een verticale wand (stabiliteitsscherm) in het buitentalud. De lengte van het traject is circa 385 meter.

Drimmelen

De voorgenomen dijkversterkingen vinden plaats nabij Terheijden in de gemeente Drimmelen. Het plangebied bestaat uit twee delen: de Molenstraat en het Buitengebied. Bij de opgave voor de Molenstraat wordt de waterkering verlegd door het binnenwaarts versterken van een reeds aanwezig dijkje vanaf de locatie 'Hertenkamp' richting Terheijden-Markschans langs de ijsbaan. Het betreft een traject van circa 300 m.

De opgave voor het deelgebied Buitengebied betreft een deel van de Markdijk gelegen tussen de A16 en de locatie 'Hertenkamp' over een lengte van circa 1,5 km. De uit voeren verbetering bestaat uit een binnenwaartse en buitenwaartse versterking van de dijk en het deels verleggen van de teensloot.

Steenbergen

Het project in Steenbergen betreft werkzaamheden aan het Doornedijkje. De activiteiten bestaan uit een buitenwaartse versterking van de dijk aan de noordzijde. Aan de zuidzijde, waar de kering bestaat uit een stenen kademuur op hoogte, vindt een verlegging en taludaanpassing plaats om het doorstroomoppervlak te kunnen optimaliseren. De totale lengte is circa 450 meter.

II.A.2 Gebruik van natuurlijke hulpbronnen, grond- en hulpstoffen

Voor de uitvoering van de dijkversterkingen is grond nodig bestaande uit klei en zand. Voor alle deelgebieden is bepaald hoeveel grond benodigd is. Het project Noord Rand Midden (NRM) waarbij hiervoor te gebruiken grond vrijkomt, ligt gunstig ten opzichte van infrastructuur en relatief dicht bij de te versterken dijktrajecten. Hierdoor worden transportafstanden beperkt ten opzichte van primaire grondstoffen of gebruik van grond van elders. Dit betekent

minder en/of kortere verkeersbewegingen en emissies ten aanzien van lucht en geluid. Hierbij zijn voor alle trajecten ook de mogelijkheden van transport over water onderzocht. Transport per schip is zowel vanuit milieu emissies als economisch alleen interessant bij grote hoeveelheden en ingeval de dijktrajecten zo dicht mogelijk aan het water liggen. Voor de regionale rivieren hier ligt de beperking in de lagere scheepvaarklasse waardoor relatief kleine schepen kunnen worden gebruikt. Voor de dijktrajecten bij Etten-Leur en Breda (Haagse Beemden) geldt dat de dijken ver van het water zijn gelegen, wat ook extra transport en emissie betekent. Bovendien is hier sprake van gebieden met natuurwaarden (NNB en EVZ). Bij Steenberg en ligt de dijk langs smal water waardoor aanvoer van grond over water niet realistisch is. Bij Terheijden ligt het dijktraject ook op enige afstand van de Mark wat extra transport en emissie met zich meebrengt. Desondanks wordt voor dit project nog nader onderzocht welke inspanning vanuit het project NoordRandMidden benodigd is om de grond in een schip te laden. Resumerend kan worden gesteld dat door gebruik van grondstoffen uit het project NRM, op basis van de NIBM-tool is bepaald, dat het totaal aantal hiermee gepaard gaande vrachtbewegingen verspreid over heel het gebied, niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

II.A.3 Bodem- en waterverontreiniging

Uit bodemonderzoeken nabij de locaties van de voorgenomen werkzaamheden zijn enkele bodembedreigende activiteiten en of verontreinigingen bekend. De relevante bodembedreigende verontreinigingen betreffen een voormalige stortplaats nabij de Zeedijk en een nabij de Bredaseweg te Terheijden eerder aangetroffen grondwaterverontreiniging met vluchtige aromaten. Van deze locaties is bekend dat deze zich niet in de directe nabijheid van het werkgebied voor verbetering van de regionale keringen bevinden. Risico's als gevolg van bodem- en grondwaterverontreiniging zijn derhalve niet aan de orde.

II.A.4 Productie afvalstoffen

Bij de aanleg vrijkomend afval wordt overeenkomstig de vigerende wet- en regelgeving afgevoerd. Er is geen sprake van productie van (gevaarlijke) afvalstoffen met nadelige milieugevolgen. In de gebruiksfase komen geen relevante afvalstoffen vrij.

II.A.5 Verontreiniging en hinder Geluid

Tijdens de realisatiefase zal er sprake zijn van een tijdelijke geluidsproductie ten gevolge van de werkzaamheden. Voor de dijktrajecten Haagse Beemden en RWZI geldt dat er geen geluidgevoelige objecten in de directe omgeving aanwezig zijn. Aan de Zeedijk West te Etten-Leur West grenst een bedrijventerrein en bedrijven zijn geen geluidgevoelige objecten. In de omgeving van de Laakdijk in Drimmelen en het Doornedijkje in Steenberg en zijn

wel enkele geluidgevoelige objecten (diverse woningen) aanwezig zodat omwonenden geluidhinder kunnen ervaren als gevolg van de werkzaamheden. Door de tijdelijke aard van de verhoogde geluidbelasting worden geen persistente belangrijke nadelige gevolgen ten aanzien van het thema geluid verwacht.

Luchtkwaliteit

Tijdens de werkzaamheden worden bij de dijkverbeteringen machines ingezet die luchtverontreinigende stoffen kunnen uitstoten. Het betreft een beperkt en tijdelijk effect op de luchtkwaliteit. Hierdoor worden ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu verwacht.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

II.A.6 Cumulatie met andere activiteiten

Activiteiten in de omgeving kunnen elkaar wederzijds beïnvloeden en leiden tot cumulatie van milieugevolgen. Vanuit het perspectief van de beoordeling voor de milieueffectrapportage bestaat er geen zodanige samenhang tussen de verschillende deelgebieden van de dijkversterkingen langs de Mark, Dintel en Vliet dat dit zou moeten leiden tot het beschouwen van de gezamenlijke effecten. Cumulatie van aanleffecten is dan ook niet aan de orde.

II.A.7 Risico op ongevallen

De realisatie van dit project leidt niet tot toename van risico's met betrekking tot de externe veiligheid, gebruikte stoffen of technologieën.

II.B De plaats en omgeving van de voorgenomen activiteit

De vraag is of de voorgenomen activiteit zich voordoet in een gebied dat gevoelig is voor milieueffecten. Het gaat bij de beantwoording van deze vraag om aspecten als:

- a) Kwetsbaarheid van de bodem, het bestaande grondgebruik (industrieterrein, landelijk gebied etc.);
- b) Landschappelijke en/of cultuurhistorische waarde;
- c) Rijkdom, kwaliteit en regeneratievermogen van natuurlijke hulpbronnen van het gebied;
- d) Aanwezigheid van gevoelige gebieden zoals aangeduid in natuurbeleidsplannen of van (inter)nationaal beschermde gebieden (zoals Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn, ecologische hoofdstructuur etc., zie de nadere specificatie in bijlage III van EU Richtlijn milieubeoordeling projecten.

II.B.1 Bestaand grondgebruik

De gronden waarop het project wordt gerealiseerd zijn in gebruik ten behoeve van agrarische bestemming, bos en natuur. Lokaal bevindt zich op korte afstand

bebouwing. Als gevolg van de dijkverbeteringen zijn er geen belangrijke negatieve effecten op het grondgebruik.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

II.B.2 Archeologische, cultuurhistorische, aardkundige en landschappelijke waarden

Archeologie

Voor deelgebied Etten-Leur geldt dat uit onderzoek blijkt dat vroegere bewoning niet geheel uit te sluiten is, maar de kans op archeologische vindplaatsen klein is. Door deze lage archeologische verwachting worden geen belangrijke nadelige gevolgen op het aspect archeologie verwacht. Ook in deelgebied Breda blijkt uit verkennend onderzoek dat op basis van de bodemopbouw en het feit dat er geen archeologische vindplaatsen zijn aangetroffen er een lage kans op archeologische resten bestaat. In Drimmelen wordt voor een deel van het plangebied geadviseerd om een karterend booronderzoek uit te voeren om de aan- of afwezigheid van vindplaatsen uit de steentijdnederzettingen aan te tonen. Mits rekening wordt gehouden met de uitkomsten van dit booronderzoek worden geen nadelige gevolgen ten aanzien van het thema archeologie verwacht. Voor de dijkverbetering in Steenberg en geldt dat op basis van onderzoeksresultaten kan geconcludeerd worden dat er in het gebied een lage tot afwezige kans op archeologische resten bestaat. Daarmee worden geen belangrijke nadelige gevolgen ten aanzien van het aspect archeologie verwacht.

Cultuurhistorie en landschappelijke waarden

Voor het plangebied Etten-Leur geldt dat door de dijkverbetering de herkenbaarheid van de dijk in het landschap niet wordt aangetast en er ook geen nadelige effecten zijn op nabij gelegen waarden (zoals het wiel en de historisch waardevolle bebouwing). Daarmee kunnen belangrijke nadelige effecten op cultuurhistorische waarden worden uitgesloten. In het plangebied Breda ligt ten noorden van het dijktraject RWZI het cultuurhistorisch waardevol gebied Weimeren en Rooskensdonk. Dit zijn uiterwaarden van de Mark bestaande uit natte graslanden en broekbosjes. De voorgenomen ontwikkeling schaadt deze cultuurhistorische waarden niet. De voorgenomen dijkverbetering bij het Haagse Beemdenbos kent zeer beperkte effecten op zowel de historisch geografische waarden als de waarden die samenhangen met de Zuiderwaterlinie. Bij het ontwerp wordt hier rekening mee gehouden door geen bomen te kappen. Daarmee kunnen belangrijke negatieve effecten uitgesloten worden. In het plangebied Drimmelen liggen twee cultuurhistorische elementen: de Kleine Schans (vestigingswerk Tachtigjarige Oorlog) en molen De Arend. De dijkverbeteringen worden dusdanig uitgevoerd dat de huidige belijning en herkenbaarheid van de dijklichamen nagenoeg gelijk blijft. Er worden derhalve geen belangrijke nadelige gevolgen verwacht ten aanzien van landschap en cultuurhistorie. In het plangebied Steenberg en heeft het Doornedijkje een hoge cultuurhistorische waarde. De dijkversterking houdt de historische

herkenbaarheid van het oorspronkelijk beloop van deze weg (namelijk recht) intact. Daarmee worden geen belangrijke negatieve effecten verwacht.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

II.B.3 Beschermde gebieden en soorten Etten-leur

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Hollands Diep en ligt op ongeveer 8,5 kilometer afstand van het plangebied. Vanwege deze afstand en de omvang van de voorgenomen ontwikkeling kunnen effecten op soorten of habitattypen in Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten worden. In het gebied Zeedijk Oost komen marterachtigen voor. Met in achtneming van hiervoor beoogde compenserende/mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden uitgesloten.

Breda

Het dijktraject Haagse Beemden ligt op circa 8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Ulvenhoutsebos. Het dijktraject RWZI ligt op circa 10 kilometer van het Ulvenhoutsebos en de Biesbosch. Gezien deze afstand kunnen effecten op soorten of habitattypen in Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten worden. Ook ter plaatse vinden geen belangrijke nadelige effecten met betrekking tot gebiedsbescherming plaats.

Drimmelen

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Biesbosch en ligt op ongeveer 8,5 kilometer afstand van het plangebied waardoor negatieve effecten hierop uitgesloten kunnen worden. Met inachtneming van twee lokaal geplande compensatiemaatregelen bij een EVZ als onderdeel van Natuurnetwerk Brabant (NNB) worden per saldo geen belangrijke nadelige effecten met betrekking tot gebiedsbescherming verwacht.

Steenbergen

Het Doornedijkje ligt op circa 5 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Vanwege de afstand tot dit gebied en de omvang van de voorgenomen activiteiten kunnen negatieve effecten hierop worden uitgesloten. De verplaatsing van de dijk aan de noordzijde van de watergang leidt niet tot aantasting van het hier aanwezige NNB. Doordat er een natuurvriendelijke oever wordt gerealiseerd kunnen zelfs positieve effecten optreden. Binnen het plangebied is geen ecologische verbindingzone (EVZ) aangewezen. Op basis hiervan worden geen belangrijke nadelige effecten met betrekking tot gebiedsbescherming verwacht.

II.C De kenmerken van de belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu

De kenmerken van de belangrijkste (mogelijk) optredende nadelige gevolgen voor het milieu zijn in de paragrafen II.A en II.B aan de orde gesteld. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden en de wijze van aanleg worden geen negatieve effecten verwacht voor het milieu.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

III Noodzakelijkheid MER

De in het voorgaande hoofdstuk geïnventariseerde kenmerken van het voornemen dienen beschouwd te worden in relatie tot de ernst van de milieugevolgen. Daarbij spelen de volgende aspecten een rol: de huidige situatie en de autonome ontwikkeling; vigerende wetgeving en beleidsuitspraken; de status van het beschermende gebied; de beschikbare kennis en informatie en de politieke en maatschappelijke gevoeligheid.

Gelet op het vorenstaande zijn wij, gezamenlijk met het dagelijks bestuur van het waterschap Brabantse Delta, van oordeel dat de aard van de effecten die gekoppeld zijn aan het ondernemen van de activiteiten, voldoende inzicht bieden voor een beoordeling of een milieueffectrapport nodig is.

Op grond van bovenstaande zijn wij van oordeel dat geen sprake is van activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben vanwege de wijze waarop de activiteiten worden ondernomen, mede in relatie tot de kenmerken van de omgeving. Dit betekent dat ten behoeve van de besluitvorming over de voorgenomen activiteiten, de verbetering van de waterkeringen waarvoor goedkeuring ex artikel 5.7 lid 1 van de Waterwet is vereist, het maken van een milieueffectrapport niet nodig is.

Besluit

Gelet op het voorafgaande, de bepalingen in de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage besluiten wij:

- a. dat voor de dijkverbeteringen aan de regionale waterkeringen langs de Mark, Dintel en Vliet in de gemeenten Etten-Leur, Breda, Drimmelen en Steenberg en door waterschap Brabantse Delta geen milieueffectrapport hoeft te worden opgesteld;
- b. dat als onderdeel van de gunningscriteria bij de aanbesteding van deze projecten er nadrukkelijk op moet worden gestuurd om zo min mogelijk milieubelastend te werken en overlast naar de omgeving te minimaliseren;
- c. een afschrift van dit besluit te zenden aan:
  - Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Etten-Leur, Postbus 10100, 4870 GA Etten-Leur;
  - Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Drimmelen, Postbus 19, 4920 AA Made;
  - Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenberg en, Postbus 6, 4652 GA Steenberg en;
  - Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, Postbus 90156, 4800 RH Breda
  - De Commissie voor de Milieueffectrapportage, Arthur van Schendelstraat 760, 3511 MK te Utrecht.

- d. dit besluit bekend te maken tezamen met alle besluiten waarop coördinatie overeenkomstig afdeling 3.4 van de Awb van toepassing is.

Datum

27 augustus 2021

Ons kenmerk

C2285254/4944496

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S.T. Buijze', with a long horizontal stroke extending to the right.

S.T. Buijze,
projectleider hoogwaterbescherming

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.